

זמני כניסת ויציאת השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
6:35	7:47	8:26
6:51	7:49	8:23
6:42	7:49	8:23
6:49	7:48	8:22
7:17	8:19	8:48
7:30	8:52	9:10

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

הוא יאכל בשבת

כאשר צויתך

רבבות בני ישראל, לומדים בשבועות אלו במסגרת לימוד ה"דף היומי" את מסכת חולין שבה מפורטים דיני השחיטה וכשרות אכילת הבשר. הציווי על השחיטה, נלמד בפרשתנו במילים אחדות, כפי הנאמר בפסוק: "כי תאוו נפשך לאכול בשר... וזבחתי מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' לך כאשר צויתך, ואכלת בשעריך בכל אות נפשך תאכל בשר".

פירושו של מקרא הוא: כי אם אדם ירצה לאכול בשר, עליו לשחוט את הבהמה, ושחיטה זו צריכה להיות כפי הציווי שהצטווה האדם.

היכן הצטווה? נהפוך את כל החומש ולא נמצא ציווי מפורט כיצד לשחוט. אלא, כי הלכה למשה מסיני היא, איך היא הדרך לשחוט, היכן המקום הראוי לשחיטה, באיזה סכין אפשר לשחוט, וכיצד בזה דינים והלכות רבות שנלמדו זה לא מכבר על ידי רבבות מעמך בית ישראל.

ודבר זה בא ללמד, כי התורה כולה לא ניתנת להבנה כלל ללא מסורת תורה שבעל פה על ידי חכמי ישראל שהעבירו לנו את התורה בשלמותה מדור לדור.

כך גם בנוגע לשמירת השבת, עליו חזרה התורה ואמרה: "לא תעשה כל מלאכה" ולא פירטה אלו מלאכות, אלא מסרה לנו את פירוט המלאכות האסורות על ידי חכמי ישראל בתורה שבעל פה.

ודברים אלו באו כתשובה לאותם הטוענים כי די בשמירת שבת בעשיית קידוש ובהמנעות מאי אלו מלאכות כלליות, שבהם הם טועים לחשוב לקיים את הציווי לשבות ממלאכה. אין זה כך, כי ציווי התורה נמסרו לנו בתורה שבעל פה, כחלק בלתי נפרד מ"הוראות היצרן", ואי אפשר לסטות מהן כמלוא נימה.

על כספים, לא על עבודה, לא על פוליטיקה, ולא על כל מיני דיבורים נוספים בהם טרודים באמצע השבוע. הטלפון אינו מצלצל, אף אחד אינו רכון על צג מחשב, אין הודעות ולא פניות, שעת איכות ייחודית של כל המשפחה יחד, היכולים לנצל שעה זו למויטב שבמיטב. מה טוב ומה נעים, בשבת אחים גם יחד, שומעים לדברי תורה ערבים לאוזן הנשמעים בשעה מיוחדת זו מפי אבי המשפחה, וגם הילדים מוסיפים נופך משלהם מתלמודם אשר למדו ושמועו.

כך חוזר המחזה הנפלא הזה עוד בסעודת הבוקר של שבת, כאשר כל המשפחה תשב לסעודת שבת נעימה, ובמרכזה תוגש מנת החמין, המאכל השבתי המיוחד והערב כל כך, מתוך הקדרה שהוכנה ובשלה מבעוד מועד, ובמשך כל היום עמדה והמשיכה להתחמם כדי שתהיה עריבה ונעימה לסעודת השבת. ולצלילי משקה קר, נשמעים שוב הזמירות ודברי התורה וסיפורי הצדיקים. אין שום דבר שיכול להשתוות לשעה המיוחדת הזו.

אך שעת איכות זו, גם היא תלויה כיצד התכוננו לכך. אינו דומה מי שהכין את סעודות השבת החל מהשכמת הבוקר של יום שישי, ובא לקראת השבת מוכן ומזומן בנפש רגועה, לזה שהכין את הכל ברגע האחרון. אינו דומה זה שהספיק ללמוד בספרי צדיקים לפני השבת, לזה שעין הצצה חטופה בעלון השבתי בבית הכנסת לפני ששב הביתה.

חבל לפספס את השעה הנפלאה הזו, שיכולה להיות נפלאה יותר עם הכנה נאותה ומוקדמת יותר.

מיוחדת משוררים את הפרק מתוך ספר משלי, הכולל סודות נשגבים לצד מילים בעלי משמעות עזה: "אשת חיל מי ימצא, ורחוק מפנינים מכרה, בטח בה לב בעלה, ושלל לא יחסר... תנו לה מפרי ידיה, ויהללה בשערים מעשיה". בבתים רבים נהוג בשעה זו שהאבא מאציל ברכה על ראש כל אחד מילדיו. כל אבא בשעה זו הוא כמו צדיק הדור, המאציל מברכותיו על המסתופפים בצילו, כשהברכה נאמרת ברגש: "ברוך ה' וישמרך". היש לך שעה נשגבה ונפלאה מזו?

הגביע נשטף כראוי, ומתמלא בין טוב. קולו הצלול של האב נשמע ברמה בחלל הבית: "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו... אשר קדשנו במצוותיו ורצה בנו, ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו... ברוך אתה ה' מקדש השבת". כשהאבא מסיים לשתות מהיין שבכוס, הוא מווג משארית היין לכל בני המשפחה, ולכל המסובים בשולחן.

רגע אחרי זה, כל בני המשפחה נוטלים את ידיהם במים, החלות הטריות המונחות מתחת מפה רקומה נאה נפרסות לפרוסות, כל בני הבית טועמים מהן. וזה השעה שבה מתחילים להגיש את האוכל המיוחד שהוכן מבעוד מועד, הסלטים והדגים, וכל מיני מטעמים. "מי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת".

זמירות ותשבחות מושרים בין מנה למנה, בניגונים העוברים מדור לדור או בניגונים חדשים שהתחדשו זה לא מכבר. המסובים אומרים דברי תורה וסיפורי צדיקים, וכולם יושבים בנחת לסעודה כיד המלך. אין עוד דבר דומה לזה בעולם כולו. לא מדברים

סעודות השבת, מהוות חוויה מיוחדת במינה, המשרות את השראתן על משתתפיהן למשך כל החיים. ואין כאן הצטעצעות לשונית גרידא, אלא תיאור עובדתי של מציאות יבשה. דיה לה לשבת אחת, עם סעודות שבת כפי הראוי, יחד עם כל בני המשפחה, כדי שזה יתן משמעות אחרת לכל החיים.

נעבור רגע לתיאור עובדתי של שבת אחת אצל כל אחד ואחד מאיתנו, רק כדי לחוות זאת מן הכתב, ולראות כיצד נראים הדברים למתבונן בהם מבחוץ.

ליל שבת. האבא חוזר עם ילדיו מבית הכנסת, ובכניסתו לביתו הוא מכריז לחלל הבית ברכת "שבת שלום" לבבית לכל בני המשפחה האחרים שנותרו בבית. הנרות דולקים ומפיצים את אורם הוד, ריחם של התבשילים הערבים מנרף בכל חלל הבית, והשולחן עצמו עוטה מפה לבנה צחורה, וכסאות סדורים סביב לה.

האווירה רגועה ונינוחה, והאבא ניגש למקומו בראש השולחן, כשמסביב יושבים להם כל בני הבית, כל אחד על מקומו הוא.

בזאת הרגע, הכל מקבל משמעות חדשה. האב, שכל השבוע הוא איש עמל וטרוד, לפתע נהפך למלך הניצב בראש גדודיו. האמא שכל השבוע טרודה ומתרוצצת בין עיסוקי היום יום לבין ניצוחה על מלאכת המטבח, כרגע פנויה מכל עיסוק אחר, לבושה במיטב מחצאאותיה ודומה למלכה. כל בני הבית ניצבים כנסיכי מלכות מסביב לשולחן, לבושים בהדר, כל אחד על מקומו. הנעימה משתררת בחלל הבית: "שלום עליכם מלאכי השלום מלאכי עליון", "בואכם לשלום מלאכי השרת מלאכי עליון". ולאחר מכן בנעימה

לשון חכמים

כי יש שבת למטה ויש שבת למעלה, וכל שבת הוא נקודה הכולל ששה קצוות, והשבת שלמטה אף שהוא שתי שבתות, מכל מקום שבת אחד זכור ושמו בדיבור אחד. ואז יתבאר המכילתא (יתרו ז), זכור את יום השבת לקדשו שאם יתמנה לך מנה יפה כו', רבי יצחק אומר שתהא מונה כו'. שניהם לדבר אחד נתכוונו, להביא את האדם להתעוררות קיום התורה ומצותיה בעולם המעשה. והנה בזכור אדם, כי השבוע גם כן נקרא שבת כמו השבת, כי ששת ימי המעשה נמשכים מהנקודה כאשר נתבאר, אזי יקוים בכל יום ויום 'קדשים תהיו' (ויקרא יט, ב). וזה שאמר, שתהא מונה ראשון בשבת שני בשבת כו', דהיינו הששה קצוות הנמשכות מהנקודה שהיא שבת לה: זכור ושמו. וכבר נודע למקובלים, כי זכור ושמו הם סוד מצות עשה ולא תעשה, ומדוגמת הנקודה הם הקצוות שהם ענפי הנקודה. והתנא קמא מיירי בבחינת שהששת ימים רומזים לששת אלפי שנה, והשבת הוא עולם הבא, ובעולם המעשה צריך להכין על השבת לעולם הבא, וכמו שרמזו 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת', זהו שאמר התנא קמא 'המנה יפה תהא מתוקנת לשבת'. הכלל העולה, שכל יום הוא מקודש מקדושת שבת, אמנם השבת כולה קודש. וזהו הרמז 'עלת שבת בשבתו על עלת התמיד' (במדבר כה, ז), כלומר, תמיד דבר יום ביומו צריך האדם להיות עולה לה: כלומר קודש, ובשבת קדושה יתירה, סוד נשמה יתירה, ואז עולת שבת עולה למעלה על עולת התמיד.

שני לוחות הברית מסכת חולין פרק תורה אור, אות קכד

פניני הלכה

שאלה: איך הוא הדרך הנכונה להשאר סיר על האש מלפני השבת כדי שימשוך להתחמם בשבת?

תשובה: חז"ל אסרו להניח קדירה שלא התבשלה כראוי על גבי האש בערב שבת, אף שאין בכך כל איסור של מלאכה, שהרי כל מלאכה שהתחילו לעשותה מבעוד יום והיא נמשכת ונעשית מאליה במהלך השבת אין זה נחשב עשיית מלאכה בשבת, מכל מקום גזרו חכמים שמא כשירצה לאכול מהתבשיל ויראה שעדיין אינו מבושל כל צרכו, יבוא להגדיל את האש, ויעבור על איסור מבעיר ומבשל. בזמן חז"ל הבישול היה נעשה על גבי כירה או תנור שהוסקו בגחלים, ועליהם העמידו את הקדירה. בכירה שהגחלים הוצאו ממנה (גרופה), או שכיסו אותם באפר (קטומה), שבכך אין חוששים עוד שיבוא להבעיר ולהגדיל את החום.

נחלקו הדעות עד כמה צריכה הקדירה להיות מבושלת כדי שיותר לא יהיה איסור להניח אותה על האש, יש הסוברים שהקדירה צריכה להיות מבושלת כל צרכה, וכל זמן שעדיין לא התבשלה כל צרכה, אין היתר להניח את הקדירה על אש מגולה, ואפילו אם הקדירה כבר התבשלה לגמרי ועדיין הבישול יוסיף בה תועלת, אין היתר לדעה זו להניח את הקדירה על אש מגולה. אך יש הסוברים, שדי בכך שהמאכל שבקדירה התבשל בשיעור של שליש או חצי בישולו, והוא ראוי לאכילת "בן דרוסאי" [שודד דרכים שהיה אוכל מאכלים כשעדיין לא התבשלו לגמרי], ששוב אין איסור להשאיר את הקדירה על אש מגולה בשבת. למעשה, הפוסקים כתבו שראוי להחמיר בדעה הראשונה, ולא להניח על אש מגולה סיר שהמאכל שבו עדיין לא גמר להתבשל.

לדעת רוב הפוסקים, אפשר להניח את הקדירה על גבי פח המכסה את האש [ורצוי לכסות גם את כפתורי ההבערה], שבכך זה נחשב כמו כירה קטומה. וכן אפשר להניח את הקדירה על גבי פלטה חשמלית שאין ניתן לווסת בה את מידת החום.

אמנם דעת החזון איש שכיסוי פח על גבי אש אינו נחשב כיסוי מספיק, ולדעתו אם רוצים להחמיר שלא להניח סיר עם אוכל שעדיין לא גמר להתבשל על גבי הפח, צריכים להוסיף כיסוי של סיר הפוך מתחת לקדירה, כדי להפסיק בין הקדירה לבין הפח שעל האש.

והדרך הרצויה ביותר היא להקפיד שכל תבשיל יהיה מבושל כל צרכו בערב שבת, והסיר ינתן על גבי אש מכוסה בפח או על גבי פלטה חשמלית.

מקורות: שולחן ערוך ונושאי כלים רנ"ג, א-ב ומשנה ברורה שם; חזון איש אורח חיים לו, ט; אגרות משה אורח חיים א, ע"ג; שבט הלוי אורח חיים, צ"א; שמירת שבת כהלכתה פרק א סעיף סג ואילך.

פרשת השבת

כי ירחיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבוּלְךָ בְּאֶשֶׁר דָּבַר לְךָ וְאָמַרְתָּ אֲכַלָּה בְּשֵׂר בְּיַד אֱלֹהֵי נַפְשִׁי לְאֹכֵל בְּשֵׂר בְּכָל אֲנֹת נַפְשִׁי תֹאכַל בְּשֵׂר: (י"ב, ט)

פירש בספר הק' 'נועם מגדים' כי תיבת "נפש" מסמלת את השבת, כפי שאמרו חז"ל על הכתוב "וינפש" שהוא רמז על הנשמה היתרה המתווספת לאדם בשבתות, ואכילת השבתות היא מחמת הנפש היתרה (כפי המבואר ברש"י ביצה טז, א). והנה במדבר היה אכילת בני ישראל תמיד אכילת מצוה, שאכלו רק מבשר קדשים, ומאחר שלאחר ביאתם לארץ לא יוכלו עוד להמשיך תמיד לאכול אכילת קדשים, וירצו לאכול אכילת חולין, על זה בא הכתוב לומר שגם בזה יוכלו לעשות בחכמה שאכילתם תהיה אכילת קדושה, וזאת על ידי שכל אכילתם תהיה אכילת שבת, וכפי שמצאנו בשמאי הזקן שהיה כל ימיו אוכל לכבוד שבת, על ידי שהיה קונה בהמה לכבוד שבת, וכשמצא למחרת משובח ממנה קנה אותה, ואכל את הראשונה ביום חול, כך שכל ימיו היה אכילת שבת. וזה כוונת הכתוב "כי תאוו נפשך" כשתאוו נפש השבת לבשר, הרי זה יהיה אכילת מצוה, ואפילו ביום חול, שעל ידי "אות נפשך" והתשוקה לשבת, יהיה גם אכילת ימי החול אכילת שבת, שהיא אכילת מצוה וקדושה.

אמרת השבת

חז"ל אומרים: "כל השומר שבת כהלכתו, מוחלין לו על כל עוונותיו".

שאל האדמו"ר האמרי אמת מגור, ומה עם החטאים הקשים שעליהם אמרו חכמים שאפילו תשובה אינה מכפרת עליהם? ותירץ, שעל ידי תוספת שבת, אפשר לתקנם ולכפר עליהם אם עשה תשובה.

הוסיף על כך בנו האדמו"ר רבי פנחס מנחם זצוק"ל, כי בשבת יש עיקר ויש תוספת, השבת עצמה היא העיקר, היא קבועה ועומדת, ואינה זקוקה לקדושה אחרת. ותוספת שבת היא הקדושה שהאדם מעצמו מקדש השבת, הקדושה שאדם מומשיך מן השבת לכל ששת ימי המעשה, ובפרט בערב שבת, ובפרט אחר חצות, ערב שבת קודם חשיכה, שעל ידי שמקבל על עצמו שבת נעשה שבת ממוש. וכענין קדש עצמך במותר לך. וזה ענין תוספת שבת שמכפרת, שבכך מומשיך את הקדושה לכל ענייני החול.

פני מנחם, ראה תשנ"ב

מעשה לשבת

בני היי ומזוני

בלבבות אמונה טהורה ויראת שמים מתוך קדושה וטהרה. משמעות מיוחדת התלוותה לסעודה השלישית של שבת "רעוא דרעוין" עת היה נוהג האדמו"ר להאריך בסעודה כדי לאחר את צאת השבת.

בחדש אלול התכנסו בבעלזא חסידים רבים, והרבי הקדוש היה מאציל עליהם מיראתו ומקדושתו. כבר מחמשה עשר באב, החלה אורת האלול לנסוך בחלל האוויר, כאשר הרבי היה מקפיד להשאיר אחרי התפילה במקומו ולשבת ללמוד, לאור דברי חז"ל על החיוב להרבות בלימוד התורה מוזמן זה. ומשראו את הרבי יושב ולומד במקומו, ידעו הכל כי עבודת הימים הנוראים מתחילה זה עתה, והכל התעוררו להגביר חיילים בלימוד התורה ועבודת ה'.

משגגיעה שבת מברכין חודש אלול, היה הרבי מתחיל לומר דברי כיבושין והתעוררות בסעודה השלישית בניגון מיוחד המעורר לתשובה. ביראת קודש ובנשימה עצורה היו הכל מצפים לאמרי פיו, כשהניגון נוקב ויורד עד עמקי הנפש.

את דברי ההתעוררות היה מתחיל באופן קבוע בלשון זו: "אבי מורי ורבי זכרוננו לברכה זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל נהג לומר בימים אלו דברי התעוררות", ורק לאחר מכן הרשה לעצמו להטיף דברי כיבושין לשומעי עדתו, כמתנצל שהרי כך גם נהג אביו. בדבריו היה עומד על משמעותם של אותם ימים קדושים, שנועדו להכנה לימים הנוראים המסוככים במצוות רבות, ולאחר תום דברי המוסר והכיבושין, היה מברך ברכה מיוחדת, וגם בה הסתמך על נוסחו של אביו שהיה מברך בברכת "בני היי ומזוני", כשהוא מסביר ומפרט בכל אחד משלושת הברכות הללו, את כל הברכות הכלולים בהם.

בסיום דברי התורה, שנאמרו בחשיכה מוחלטת בשעה מאוחרת למדי, היו מביאים נרות על השולחן, והאור הדולח הוסיף עוד נופך להתעוררות המרובה של אותה שעה מיוחדת.

מרחף בעולם האצילות ומקבל את פני השבת בשמחה. ליד שולחנו הטהור לביל שבת היה כולו קורן אור של קדושה, כשהיה מתחיל באמירת "שלום עליכם" ומקבל את פני מלאכי עליון בניגון התעוררות נפלא ומיוחד. לאחר מכן העבודה המיוחדת שהיתה לו לצדיק הקדוש רבי אהרן זיע"א בעת אכילת הדגים, ותמיד היה מרוצה כשהכינו לשבת כמה מיני דגים, ועליהם היה מקפיד שייביאו אותם לפניו לפני הכנתם בערב שבת כשהם עדיין חיים.

השולחן עצמו נערך בקול דממה דקה, כאשר החסידים הממלאים את החדר הגדול עמדו צפופים, ותוך כדי שכחת עולם ומלואו עשו את אוניהם כאפרכסת לקלוט כל הגה ותנועה שנשמעת מפי רבם הקדוש, ועיניהם לא שבעה מלאות את כל תנועות הצדיק שאחת מהן לא נעשתה ללא כוונה מיוחדת נעלית וגבוהה מהשגת בני אנוש פשוטים. בעת אמירת דברי התורה שררה דממה מוחלטת עד כי יכלו לשמוע אף את קולות הזבובים שרחשו מחוץ לכתלי הבית, והמילים הקדושות שנאמרו מעומק לב טהור, חדרו ללבבותיהם של החסידים הרבים, והיה בכוחם להחזיר

לא אחת היו חסידים צעירים עוזבים את בתיהם ונוסעים אל העיירה בעלזא שבגאליציה, כדי לשהות במחיצתו של צדיק הדור ולהתבשר מאורו ולקלוט מאוירת הקדושה ששררה תדיר במקום. יש שהיו נמצאים ושרויים שם מראש חודש אלול ועד אחרי יום הכיפורים, אותם ימים בהם מתגברת ההתעוררות הרוחנית, והתפילות במחיצתו של האדמו"ר רוויות גש עז, ומכך שואבים המה מזון רוחני לכל ימות השנה.

בכל ימות השנה, היה אפשר למצוא בבית המדרש הגדול שבעיר בעלזא, הבית שנבנה בקדושה ובטהרה מתוך ייחודים עילאיים, על ידי האדמו"ר הראשון לשושלת אדמו"ר בעלזא, רבי שר שלום רוקח זיע"א, שכמו יתר ממשיכי דרכו שימש לצד האדמו"רות גם כרבה של העיירה שממנה זרח אורה של תורה למרחבי המדינה כולה. מכל צדדי הבנין היה עולה תמיד רעש והמולה מחרישי אוזנים, בצד זה היה מתנהל משא ומתן בהלכה במחיצתו של אחד מאדירי התורה שבא לפקוד את מעונו של האדמו"ר, ושם מתנהלות שיחות חסידיות ערניות החוזרות על דבר התורה האחרון שנשמע מפיו של האדמו"ר. בבית המדרש גופא לומדים מאות בהתלהבות עזה, רבים מהם בעמידה, כי כל מקומות הישיבה תפוסים.

כל השבוע היו החסידים זוכים לראות את רבם רק בשעת התפילות שבהם יצא להתפלל עם הציבור, כשלאחרי תפילת ערבית אף היה מברך לשלום את האורחים החדשים שבאו. אך במשך השבת, זכו החסידים לשהות זמן רב יותר במחיצת רבם הנערץ.

עם התקרב השבת, היו החסידים חשים בלבבותיהם קצין ציפיה מתוחה לקראת השהיה במחיצתו של הרבי הצפוייה להם במש השבת, כאשר הם היו עולים יחד עמו לעולמות טמירים ונעלים מהשגת אנוש.

מה נהדר היה מראהו של הרבי בעת התקדש השבת, עת היה מתעטף בטלית הצמר שלו, ופניו בוערות כלפידי אש, וכולו

דבריהם הם זכרונם

רבי שמואל סלנט זצ"ל רבה של ירושלים - כ"ט אב תרס"ט

במשך עשרות בשנים עמד רבי שמואל סלנט זצ"ל על משמרת הקודש בירושלים עיר הקודש, משנות צעירותו, למרות היותו צעיר לימים הוכר כאחד מגאוני הדור ועליו הוטלה אדרת משרת הנהגתה של העיר הקדושה שהיתה מאוכלסת בהמוני יראים ופרושים שפרשו מכל הויות העולם והקדישו את חייהם לתורה וליראת שמים טהורה כשהם נתמכים במעוות הכוללים אותם שלחו בני הגולה, ועליהם היה מופקד בתבונה ודעת. אך באופן מיוחד נודע בעמידתו על המשמר על מנהגי ירושלים הקדושים שהונעו על ידי ראשוני המתיישבים בה בעליית הפרושים והצדיקים, ועל משמר החינוך הטהור לבל יפגעו בה זרים.

כאשר נודע לו על פירצה שנפרצה בשוק היהודי, שיש סוחרים המאחרים את סגירת החנויות ביום שישי, עמד וביצר את הנוהג הקדום ופירסם כי המנהג בירושלים הוא לסגור את החנויות בימי שישי מיד לאחר הצות. כך תיקן תקנות רבות לשמירה על חומות השבת, כמו מנהג תרועות החצוצרות ברחבי העיר להכריז על השבת הקרבה ובאה.

מתוך שנודע בחכמתו המיוחדת, נהפך כל פסק שפסק לשיחת היום בירושלים של אותם ימים שהיתה מלאה בחכמים וסופרים. מעשה היה בשבת אחת, כשתי נשים שונות שהפרישו חלה בערב שבת, והחלה שהופרשה הוכנסה בשוגג אל סיר החמין שעמד על האש. שתי הנשים באו בשאלתן אל הרב, כשלאחת מהן הוא פסק שהחמין אסור באכילה, ולשניה פסק שהוא מותר באכילה. ותייהם העיר על הפסקים הסותרים. עלה אחד מהלומדים לשאול את הרב לפשר הדבר, ויען כי הראשונה היא אשה עם משפחה קטנה בעלת אמצעים, לבטח הפרישה חלה גדולה, וסיר החמין מועט, ואין בו שיעור לבטל את החלה האסורה שהתערבה בה. השניה היתה ממשפחה ברוכת ילדים, ואין הממון מצוי בידם, סביר כי החלה שהפרישו היה במדה זעומה כדי להותיר שארית מספקת בעיסת החלות, וסיר החמין מלא בירקות שונים משאריות השוק כדי לכלכל את פיותיהם הרעבות של בני המשפחה הרבים, ומובן מאליו כי יש בו כדי לבטל את שיעור החלה האסורה שהתערבה בהם...

משל ונמשל

פעם אחת ראה אחד מחיילי הצר ניקולאי, אדם שיכור באמצע הלילה, וקרא לו להזדהות. השיכור לא הגיב לקריאה ולא הזדהה, חזר החייל וקרא לאיש ודרש ממנו להזדהות, וגם הפעם נשארה קריאתו ללא מענה. בפעם השלישית צעק החייל: "אני חייל של המלך ניקולאי! אני מצווה עליך להזדהות!", ומשלא הזדהה האיש גם בפעם הזאת, ירה בו החייל ופצעו.

עמדו השנים למושפט, השיכור על שלא נענה לקריאת החייל, והחייל על שפצע את האיש.

טען הפצוע: "מדוע ירית בי?"

השיב החייל, שעשה זאת משום שהלה סירב להזדהות. חזר האיש וטען: "הלא ראית שאני מתנדנד שיכור, ומה רצית ממני?"

ענה לו החייל: "כאשר שומעים את שמו של הצאר ניקולאי ירום הודו, גם שיכור צריך להתפכח מיינו!"

הנמשל:

כאשר שומעים קול הקורא: אלול! כאשר עומד החזן ומכריז "ראש חודש אלול יהיה ביום השלישי ובוים הרביעי הבא עלינו לטובה", על כל אדם, בכל מצב שהוא להתעורר.

"מלפנים כאשר ידעתי, כל איש אחזו פלצות מקול הקורא קדוש אלול! החרדה הלזו נשאה פריה להתקרב לעבודתו יתברך שמו איש לפי ערכו, אכן לא לפי מושכל הראשון אשר להאיש אשר בכל השנה נתרחק מעבודתו יתברך שמו תלבשנו הפחד והדאגה יותר מאימת הדין, אשר רק התורה והמעשים טובים המה התרים מהפורענות רחמנא ליצלן, ונהפוך היתה, שינוי המעשה לטובה התראה בכפלים בהאיש אשר כל השנה אחז דרכו בקודש לפי ערכו, מהאיש אשר כל השנה הלך חשכים באין נוגה לפי ערכו"

אור ישראל אגרת יד

יְדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

הַשַּׁבָּת כְּבָר מְבָרְכִים אֶת חֹדֶשׁ אֱלוֹל, הַחֹדֶשׁ הָאֶחָדָן שֶׁל הַשָּׁנָה הַנּוֹכְחִית.

בְּיוֹם רְבִיעִי כְּבָר יִתְחַלְלוּ לְתַקּוּעַ בְּשׁוֹפָר, וְזֶה כְּבָר מְרָאָה שְׁהִימִים הַנּוֹרְאִים שֶׁל תַּחֲלַת הַשָּׁנָה הַבָּאָה עֲלֵינוּ לְטוֹבָה מִתְקַרְבִּים וּבָאִים.

בְּשָׁבוּעַ הַקְּרוֹב יִתְחַלְלוּ גַם הַמּוֹנֵי הַיְלָדִים אֶת שְׁנַת הַלְמוּדִים הַחֹדְשָׁה, וְכֵלָם יִתְמַקְמוּ בַּתּוֹת הַחֹדְשׁוֹת שְׁלֵהֶם, וְיִפְרִי אֶת הַמּוֹרָה וְהַמְלַמֵּד הַחֹדֶשׁ שְׁלֵהֶם לְמוֹשֵׁף הַשָּׁנָה הַקְּרוֹבָה.

וְזֶה דְבָרִים שְׁמִיבִיאִים הַתְּנַגְּשׁוֹת, הַתְּנַגְּשׁוֹת טְבֵעִית, שְׁמִצּוּיָה אֶצֶל כָּל אֶחָד שְׁמִתְחַיֵּל דְבַר חֹדֶשׁ.

הַתְּחַדְּשׁוֹת זֶה דְבַר מְרַעְנֵנוּ, זֶה דְבַר שְׁצוֹפֵן כַּחוּבֵי הַרְבֵּה תַקְוֹת טוֹבוֹת, לְהַתְחַיֵּל דֶּף חֹדֶשׁ וְנָקִי יוֹתֵר.

בַּחַיִּים שֶׁל יְהוּדֵי יֵשׁ הַרְבֵּה נְקוּדוֹת הַתְּחַדְּשׁוֹת. יֵשׁ שָׁנָה חֹדְשָׁה, וְיֵשׁ זְמַן חֹדֶשׁ. יֵשׁ חֹדֶשׁ חֹדֶשׁ, וְיֵשׁ שָׁבוּעַ חֹדֶשׁ. יֵשׁ יוֹם חֹדֶשׁ וְיֵשׁ שְׁעָה חֹדְשָׁה, כִּפִּי שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים בַּתְּפִלָּה "הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית".

תַּזוּ לְ מְלַמְדִים אוֹתֵנוּ אֶת הַדְּרָךְ לְהַצְלִיחַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וְקוֹיִם הַמְּצוּוֹת, עַל יְדֵי כֹף שֶׁהַדְּבָרִים יִהְיוּ תְּמִיד בְּעֵינֵינוּ "בְּחֹדְשִׁים". כִּי אֵלּוּ רַק הַיּוֹם מִתְחַלְלִים הַתְּחַלָּה חֹדְשָׁה שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, כִּי אֵדָם יְכוּל לְהַצְלִיחַ, כִּי בְּכַח הַהַתְּחַדְּשׁוֹת אֶפְשָׁר לְעֲלוֹת וּלְהַתְּעַלּוֹת עוֹד וְעוֹד.

וְהַדְּבָרִים נְכוּיִם גַּם בְּיַחַס לְמַצְנוֹת הַשַּׁבָּת הַחִבִּיבָה כֹּל כִּי, שְׁלִמְרוֹת שְׁהִיא מְגִיעָה אֵלֵינוּ כֹּל שָׁבַע יָמִים, נִתְיַחַס אֵלֶיהָ תְּמִיד כְּמִשְׁהוּ חֹדֶשׁ, מִשְׁהוּ שְׁעוֹד לֹא הָיָה, וְאָז נִכְבֵּל יוֹתֵר לְהַתְּעַנֵּג עַל הַשַּׁבָּת וְשֶׁהַשַּׁבָּת תְּעַנֵּג אוֹתֵנוּ.

שַׁבָּת שְׁלוֹם וּמְבָרָךְ.

ישמחו

מופין בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.
לזיכוי הרבים נא הדפיסו
והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030